

Dagboek
van een Gringo

Dagboek van een Gringo

Acht jaar in Iquitos, Peru

Deel 1

Gart van Gennip

Auteur: Gart van Gennip
Cover ontwerp: Gart van Gennip
Cover foto: Gart van Gennip
ISBN: 9789462545397
Publisher: GartArt Publishing

© 2014 Gart van Gennip

Dit is een verzameling waargebeurde verhalen; meningen, dromen, wensen en fantasieën van de auteur. Geen enkele overeenkomst met bestaande personen en situaties berust op toeval en zijn in geen geval een product van de fantasie van de auteur.

Geen enkel deel van dit boek mag worden gekopieerd en/of verspreid zonder de uitdrukkelijke toestemming van de auteur/uitgever.

BEDANKT

Mijn avontuur in Peru zou nooit mogelijk zijn geweest zonder mijn familie en vrienden, die me steeds door dik en dun gesteund hebben.

In Eindhoven;	mijn moeder, Mia van Gennip
In Griekenland;	mijn zus, Margot Zeebregts
In Hoofddorp;	mijn broer Paul Zeebregts en Karianne Hoekstra
In Amsterdam;	Tim Fisher
In België;	Henri De Jonghe, Martine Vanroyen, Ralph De Beul en Jean François van Bastelaer
In Los Angeles;	Alphons Smit
In Iquitos;	Henk van Vliet

IN MEMORIAM

Kenneth Grayson	1959 – 2014
Rogel Winter	1964 - 2014

VOORWOORD

Het jaar was 2005. Ik had al een poosje genoeg van Nederland. Ik wilde weg. Ik paste niet meer in die veranderende maatschappij. Ik herkende me niet meer in de richting waarin die zich bewoog. Het geklaag van al die verzadigde consumenten voor wie het nooit genoeg is; het gezever over al die vermeende problemen, gezeik van mensen die meer hebben dan ze op kunnen; die 32 uur per week werken; 46 weken per jaar en daar dertien maanden salaris voor ontvangen; die twee keer per jaar op vakantie gaan en alles kunnen kopen wat ze zien. Mensen die klagen, klagen, klagen. Ik was die nieuwe mentaliteit beu; het koude egoïsme, de hebzucht, de intolerantie en de jaloezie.

En ik ging weg. Ik vond een plek in Iquitos, Peru, aan de oevers van de Amazone Rivier, in het hart van het tropische regenwoud, waar ik tegen inlevering van 92% van mijn laatstverdiende loon een jaar Engelse les kon gaan geven. Een plek met 65% werkloosheid, schrijnende armoede, ondervoeding, armzalige woon- en leefomstandigheden, slechte gezondheidszorg en onderwijs en waar het menselijke afval – zeg maar stront en pis, dat doet hier iedereen - zó de rivier ingaat. Een plek waar mensen niets hebben. Maar ook een plek waar iedereen lacht en niemand klaagt.

Uiteindelijk heb ik vijf jaar Engelse les gegeven, en daarna in de toerismebranche gewerkt: eerst als freelancer, maar ook tweeënehalf jaar als mede-eigenaar en manager van de San Pedro Lodge, een jungleherberg in het regenwoud. Iquitos is geen makkelijke plek om te wonen. Het is een dagelijkse worsteling. Het leven hier kan teleurstellend zijn; frustrerend en ontmoedigend. Deze

stad haalt soms het bloed onder je nagels uit. Maar hier voel ik me thuis.

Gedurende de jaren in Iquitos pende ik zo'n vijftienhonderd pagina's dagboek bij elkaar. Dit boek is een collectie van schrijfselen uit die bonte verzameling avonturen en gedachtenspingsels. Maar ook recentere verhalen en voorvallen komen aan de orde. Sommige zaken hebben niets met Iquitos of met Ayahuasca te maken, maar wel met mij. Soms zijn mijn verhalen leerzaam, leuk en lachwekkend; soms ook wat minder amusant. Maar ik beloof dat ze niet saai of vervelend zijn.

Gart van Gennip

Iquitos, september 2014

INLEIDING

Het Ayahuasca Ritueel, Amazonegebied, Peru

Voor veel mensen is het Amazonegebied van noordelijk Peru een fascinerende plek vanwege de biodiversiteit. En dat klopt; de geboorteplaats van de Amazone, de machtigste rivier ter wereld, is nog steeds de meest biodiverse plek op aarde.

Maar dit gebied is méér dan alleen maar een vergaarbak van ontelbare soorten planten en dieren. Het is tevens het thuisland van drieëntwintig verschillende inheemse stammen die hier al meer dan duizend jaar volgens oude tradities leven. Ze hebben ieder hun eigen taal, hun eigen cultuur, gebruiken, mythes en legenden.

Sjamanen, of medicijnmannen, hebben per overlevering de kennis van tientallen generaties overgenomen. Zij weten alles over de natuurlijke, maar ook over de mystieke en spirituele kant van de jungle. Ze kennen iedere plant en elk dier, maar ze kennen ook de krachten die het woud herbergt. Het aantal soorten medicinale planten is simpelweg verbijsterend, om nog maar te zwijgen over de toepassingen, al dan niet in combinatie met andere planten.

Eén van de bekendere medicinale planten is *ayahuasca* -spreek uit: aja-waska-, een onopvallende klimplant die diep in het regenwoud vrij eenvoudig te vinden is. Ayahuasca geniet onder de plaatselijke bevolking veel respect, want het is een van de krachtigste planten in het bos. Alleen de sjamaan mag ayahuasca gebruiken, bereiden en toepassen, want wie met deze plant solt kan zichzelf daarmee flink in de nesten werken. Kennis en ervaring zijn vereist.

Ayahuasca is volgens de sjamaan de sleutel tot de spirituele wereld. Sjamanen geloven dat deze plant een levende geest heeft, een intelligentie waarmee ze kunnen communiceren. Wie deze plant

gebruikt zet de poort open naar ‘de andere zijde’ en kan in contact treden met de geesten van voorouders en dierbaren. Ayahuasca veroorzaakt ontstellend heldere en gedetailleerde visioenen en levert soms antwoorden op oude vragen. Veel mensen denken dat de kennis van de sjamanen het resultaat is van duizend jaar van toevallige ontdekkingen, van uitproberen en toevalstreffers. Zo is het niet.

Van oudsher was het alleen de sjamaan die het ayahuasca-brouwsel dronk. Wanneer een dorpsbewoner aanklopte met gezondheidsproblemen, kon de sjamaan ook niet zomaar zien wat het probleem was. Buikpijn, hoofdpijn, koorts, het kan allerlei oorzaken hebben. Door ayahuasca te drinken kon de sjamaan communiceren met de plant, die daarom ‘Meesterplant’ werd genoemd. Zo kon hij de diagnose stellen en leren hoe hij de patiënt kon behandelen. Van de geest van ayahuasca leerde hij welke planten te gebruiken, hoe ze te bereiden en hoe het medicijn toe te passen.

Pas sinds kort wordt ayahuasca ook door anderen gedronken, tijdens speciale ayahuasca ceremonies. Moeder Ayahuasca, zoals velen haar noemen, heeft besloten dat de tijd is gekomen om haar grenzen te verleggen. De wereld heeft behoefte aan een krachtig medicijn, dat heelt op het fysieke, het mentale en het spirituele vlak. Velen geloven dat ayahuasca de wereld kan redden.

Of je nu gelooft in spirituele visioenen of in hallucinaties; het middel staat bekend om zijn sterk reinigende functie van zowel lichaam als geest. Wie een ayahuasca-ritueel ondergaat moet meestal door een fase van hevig overgeven en diarree heen. Een voorbereidingsfase van enkele dagen tot een week is dan ook aan te raden. Wie zich tijdens die periode niet aan een door de sjamaan voorgeschreven dieet houdt en daarbij ook nog eens rookt, alcohol drinkt, of andere drugs gebruikt, kan rekenen op een zware sessie. Maar velen die de ayahuasca-ceremonie hebben meegemaakt spreken van een levensveranderende ervaring.

De wetenschappelijke verklaring voor de krachtige werking van dit medicijn ligt bij het ingrediënt DMT. Dit is een chemische stof die van nature in het menselijk lichaam voorkomt, maar die bij grotere

doses visioenen kan veroorzaken. DMT is verwant aan LSD. Deze stoffen worden niet voor niets ‘geestverruimende middelen’ genoemd. DMT activeert de pijnappelklier, die diep in de hersenen ligt verborgen en door velen gerelateerd wordt geacht aan het ‘derde oog’.

Wie DMT tot zich neemt, bijvoorbeeld door het te roken, ervaart daarbij een zeer heftige, maar kortdurende reactie. DMT wordt in het lichaam snel afgebroken. Het ayahuasca-brouwsel bevat DMT, maar ook een stof die dat afbraakproces vertraagt. Hierdoor wordt de ervaring over enkele uren uitgespreid. Gebruikers geloven dat het daarom mogelijk is om, via de pijnappelklier, de spirituele wereld te betreden, te communiceren met de geesten en op die manier spiritueel te leren en te groeien.

Het spreekt vanzelf dat bepaalde elementen binnen de plaatselijke gemeenschap hebben ontdekt dat er met ayahuasca op eenvoudige wijze veel geld valt te verdienen. Op straat spreken ze de gringo’s aan; “Ayahuasca? Ayahuasca?” Het doet denken aan de types die op en rond de Dam in Amsterdam hun coke en XTC proberen te slijten. Er is geen controle, er zijn geen wetten, want verkoop en gebruik van ayahuasca zijn niet verboden. Vooral jonge, avontuurlijke, doch naïeve toeristen laten zich overhalen met deze types in zee te gaan. Soms met gruwelijke gevolgen.

Ook de toerist die wel degelijk op zoek is naar een bonafide sjamaan voor een spirituele ervaring komt soms bedrogen uit. Via internet bieden niet de sjamanen maar de charlatans zich aan, vaak tegen woekerprijzen van honderden dollars per persoon.

Maar behalve van afzetterij worden sommige toeristen ook slachtoffer van oplichting, diefstal en aanranding. Op internet zijn zonder veel moeite gruwelverhalen over deze praktijken te vinden. Gelukkig zijn dat de uitzonderingen, maar het is wel belangrijk dat iemand die interesse heeft in ayahuasca zijn huiswerk doet.

En tenslotte is er het gezondheidsaspect. Zoals ik al zei is ayahuasca een bijzonder potent middel. Wie het gebruikt in combinatie met alcohol of drugs, neemt grote risico’s. In Iquitos kent men de verhalen van gringo’s die door combinatiegebruik helemaal door het lint zijn

gegaan maar al te goed. Velen komen in het ziekenhuis terecht. In Iquitos is dat géén garantie dat je weer beter wordt.

Tevens is ayahuasca niet geschikt voor mensen die lijden aan schizofrenie of andere mentale aandoeningen. Wie overweegt bij de sjamaan zijn heil te zoeken voor dit soort ziekten, moet zichzelf goed laten voorlichten.

Ik ben niet tegen het gebruik van ayahuasca. Integendeel; ik denk dat het onder de juiste omstandigheden, dus onder begeleiding van een authentieke sjamaan, een boeiende en verrijkende ervaring kan zijn. Het probleem is echter het gebrek aan een keurmerk. Er zijn plannen om in Iquitos een sjamanistisch centrum op te richten, waar men terecht kan voor informatie, advies en boekingen. Daarbij zou iedereen gebaat zijn; zowel de sjamanen als de toeristen. Zo ver is het echter nog niet. Tot die tijd moet de bezoeker het doen met een paar tips; een echte sjamaan drinkt geen alcohol en laat je nooit vooraf betalen. Summier, inderdaad, maar het kan vast als leidraad dienen.

Wie op zoek is naar een authentieke sjamanistische ervaring van lichamelijke en geestelijke reiniging en verrijking wil ik graag helpen bij het vinden van een bonafide, gekwalificeerde sjamaan. Er zijn er genoeg. Mail me gewoon even voor een afspraak, dan regel ik alles voor je.

Wie alleen maar high wil worden en eens lekker uit zijn dak wil gaan; blijf maar liever weg. Iquitos heeft geen behoefte aan dat soort toerisme; we hebben hier al problemen genoeg.

1 – IQUITOS, 2005

In juli 2005 kwam ik voor het eerst naar Iquitos. Het was mijn vierde bezoek aan Peru, maar de eerste keer dat ik het regenwoud bezocht. Mijn vrienden in Lima, die ik al dertig jaar ken, hadden me aangeraden om ook eens naar het noorden te reizen. Cuzco en Nazca kende ik al van eerdere bezoeken.

Ik wist weinig over het regenwoud, maar was wel geïnteresseerd. Net zoals zoveel mensen was ik bezorgd over de schade die er werd aangericht en de snelheid waarmee deze oerbossen verdwijnen. Maar verder dan een maandelijks donatie aan Greenpeace was ik nooit gekomen. Nu zou ik zelf eens gaan kijken. Het zou een keerpunt in mijn leven worden.

Vanmorgen al om tien voor vijf wakker, na een onrustige nacht woelen en dromen. Gelukkig voldoende slaap na mijn tuk van twee uurtjes gisterenmiddag. Carmen en Pépé waren al op; de taxi was vroeg en er was nauwelijks verkeer, dus zat ik al om half zeven achter een computer op het vliegveld te internetten. Dat vliegveld is trouwens geweldig opgeknapt. Was het vorig jaar nog een deprimerende, druilerige zooi; nu is het een mooi, modern vliegveld. Niet al te groot -gelukkig- maar wel schoon, nieuw, met mooi meubilair en mooie winkels en restaurantjes.

De vlucht verliep voorspoedig. Ik zat naast twee aardige jongemannen, maar helaas bleken die onderdeel uit te maken van een groep hillbilly's uit South Carolina, allemaal voorzien van bijbels. Ook kwam er een groep *Southern Baptists* binnen in gele T-shirts met een of andere bijbeltekst op de rug. 'Peru 2005' stond er op de voorkant. Net wat dit land nodig heeft, denk ik dan, een groep religieuze christenfanaten die hier de boel nog even komen uitleggen

hoe het zit. Alsof die enge *reli-creeps* aan dit land nog niet genoeg schade hebben toegebracht. Ik word daar dan behoorlijk geïrriteerd over, dat die lui wat een persoonlijke privéaangelegenheid zou moeten zijn zo *in-your-face* uitdragen. Enge, lelijke, ultrablanke, zelfvergenoegde schijtamerikanen.

Het is bewolkt en warm met af en toe wat motregen. Op het vliegveld werd ik opgehaald door Enrique, een aardige jongen van 18. Hij is verlegen, lacht niet veel, maar wel een beetje en nam me na het inchecken in Hotel Europa vast mee op een wandeltoer door de stad. Daarbij zag ik mijn eerste vergezichten over de rivier en liepen we meteen maar even de wijk Belén binnen, waar de mensen in hutten op palen aan en boven de rivier wonen. En dat onder de meest erbarmelijke omstandigheden. Maar de mensen zijn aardig en wilden mij een lapje gedrukte stof verkopen voor veertig soles, hetgeen ongeveer vijfendertig soles teveel is.

Ik liep zelfs over een van de gammele wandelplanken hoog boven de grond tussen de krotten door, om aan het einde daarvan even een paar foto's te maken. De mensen schijnen het niet erg te vinden, al zou ik me geloof ik niet zo lekker voelen als ik dit zonder het gezelschap van Enrique zou doen.

We aten wat, gingen even internetten en nu heb ik even vrij voor hij me om drie uur weer komt halen. Het wordt trouwens wel knap warm, de airco werkt niet en de ramen kunnen niet open. Dan zouden trouwens de herrie en de stank onverdraaglijk zijn, want ik zit aan de straatkant, waar voortdurend hele hordes bromtaxi's voorbijrazen.

Enrique was er precies om drie uur, juist nadat ik zelf al even op pad was geweest. Samen liepen we opnieuw naar Belén, de drijvende wijk aan het water. Deze keer zochten we de markt op en dwaalden we dieper en dieper het drijvende dorp binnen. Nou, dan weet je echt niet wat je ziet.

Zijn deze mensen arm? Volgens Enrique niet; ze zijn slechts eenvoudig. Ze blijken goed te leven van hun rivier en van de handel in alle mogelijke handelswaar, van de natuurlijke vruchten en

producten van de streek, tot zelfgemaakte sigaretten, losse pillen en tabletten van allerlei soorten, levende dieren, waaronder papegaaien, apen, schildpadden, vissen, kippen en menige nog naar adem happende piranha.

De smerboel was ronduit stuitend; de bagger waarin deze mensen op hun blote voeten rondlopen. De bijna mismaakte straathonden; de blubber van stront vermengd met rottend afval; het is allemaal huiveringwekkend, maar tegelijkertijd treft het me hoe levend deze wijk is, hoe vrolijk de kinderen en vriendelijk de mensen. Ze groeten allemaal, niemand is boos als je niets koopt of als je foto's maakt. Het gaat allemaal heel gemoedelijk. Fascinerend om te zien hoe deze mensen in hun eigen omgeving met elkaar omgaan, want behalve ikzelf was er geen toerist te bekennen. Ze werken hard, maar blijkbaar niet teveel. De markt bruist van het leven en van het plezier, maar het woord hygiëne is hier volslagen onbekend.

We ontmoetten Marlon, een prachtige ruwe bolster die ons aanbood een tochtje per kano over de rivier te maken. Dat deden we en dat gaf me een geheel nieuwe kijk op het leven in Belén, op de huizen op palen en op de drijvende huizen, schijthuizen, boten, winkels en handel. Er was muziek, goederen, vis, groenten en fruit, hangmatten, wrakken van boten en wrakken van huizen op boten, Naakte kinderen, balancerend op loopplanken, boten, houten balkons, spelend in het vuilste vuil, tussen de ranzigste honden, maar met zoveel plezier en zoveel nieuwsgierigheid naar mij, met hun lach en hun stralende ogen. Wat een prachtige mensen.

We namen afscheid van Marlon en liepen terug naar de stad. Daar belandden Enrique en ik in The Yellow Rose of Texas, een volslagen misplaatste Texaanse bar, voor een paar grote pilzen en een maaltijd. Daar hebben we ons uitstekend vermaakt met de gekke meiden die daar werkten en met de cliëntèle, waaronder een maffe Brit met een buik. Die bleef maar aan de gang over hoe de Iquitenozen het koud hebben en jassen dragen, bij temperaturen waarin wij in Europa en masse naar het strand gaan. De eigenaar was een joviale Texaan, pas getrouwd met een Iquiteña, rijdend op een grote motor. Enrique

kwam eindelijk een beetje los, ongetwijfeld ook onder invloed van de grote flessen bier die we ophadden.

Mijn reisagente in Lima, een vriendin van de familie, had een package tour voor me geregeld. Acht dagen Iquitos, waarvan vijf in de jungle. Ik had gevraagd om een privé-gids, want ik wilde niet met een groep vreemden reizen. Toen ik in de buurt van Cuzco de Inca Trail liep, had ik me ook moeten aansluiten bij een groep en dat was me niet zo goed bevallen.

Een gids en ik, dat kon voor een paar honderd dollar meer en ik besloot dat dat het geld waard was. Maar de gids bracht een team mee; een bootman, een kok en een jonge assistent. En zo reisde ik als gringo naar het Pacaya Samiria reservaat, met een team van vier mensen. Ik voelde me nogal opgelaten; het leek zo koloniaal. Deze mensen keken ook echt tegen me op en vonden het heel raar dat ik samen met hun wilde eten. De cultuurkloof was voelbaar.

Zaterdag, 9 juli, 2005 - Ik ben net aangekomen in Arequipa, een piepklein dorpje aan de Yanayacu rivier in het Pacaya Samiria reservaat. Meteen in rubber laarzen gehesen en aangevallen door een volk muggen. Het is donker, ik zit nog op de boot bij een olielampje, terwijl mijn gastheer Ricardo een slaappleats regelt en de chef Enrique, met behulp van bootman Jacinto, voor het eten zorgt.

Op de oever staat een legertje kinderen dat ons ongegeneerd gade slaat en af en toe in lachen uitbarst. Hier woont een mens of zeventig, meer niet, in hutten op palen, met daken van palmladeren. Hier overnachten we straks.

Vanmorgen was ik om zes uur wakker, want gisteren lag ik er om tien uur in. Dus fit en op tijd. Om negen uur stipt kwam Enrique -de gids, niet de chef- me halen en per bromtaxi gingen we op pad. Even later troffen we Ricardo en zijn vrienden en werd ik allerhartelijkst onthaald. We laadden een aantal spullen in een auto en vertrokken naar Nauta, een rit van honderd kilometer over een uitstekende weg.

Nauta was klein en schattig, met een inmiddels bekend straatmarktbeeld. Het ligt precies op het punt waar twee rivieren, de Rio Marañón en de Rio Ucayali, bij elkaar komen. Vanaf dat punt heet de rivier Rio Amazonas.

De boot lag al klaar en er was een hoop bedrijvigheid. Ricardo en ik deden nog wat inkopen. Rubber laarzen voor tien soles. Dat is drie eurootjes. Kom daar maar eens om in Amsterdam. We aten iets eenvoudigs in een blauw restaurant. Niet veel later konden we vertrekken en ronkend gingen we stroomopwaarts de Rio Marañón op.

De reis duurde lang, maar was ontspannend. Ik zag een scala aan vogels, een manco, een kudde apen en een dolfinenstaart. En nu dus veel muggen. Maar de spray lijkt te werken. Met de spuitbus spoot ik mezelf in paniek helemaal onder, waarna mijn lippen gevoelloos werden en ik een hoestbui kreeg. Lekker spul! Maar verder is dit in één woord: Buitengewoon Formidabel! Nou OK; twee woorden dan.

Na een paar uur varen sloegen we linkaf, de Yanayacu rivier op. Deze rivier is veel smaller dan de Marañón en ook veel donkerder van kleur. De rivieren stromen heel traag en aangezien het nauwelijks waait, is het wateropvlak spiegelglad. De bomen op de oever en de lucht daarboven worden er prachtig in weerkaatst.

Even verderop speelt een radio, verder hoor ik het oerwoud zingen en de kinderen in het water spartelen. Het is nu stikdonker. En het is net half zeven.

Ik at een eenvoudige maaltijd van rijst, bonen, een gebakken ei en gebakken banaan. Ik ben vegetariër, iets dat hier helemaal niet begrepen wordt. De mensen denken al gauw dat je óf een enge ziekte hebt; óf een of andere vreemde religie aanhangt.

Ik vroeg me net af hoe ik de stikdonkere avond door zou komen, toen Ricardo me kwam halen voor een nachtelijke kanotocht met Jairo, de assistent. Nou, dat was driewerf 'wauw'! Nadat het eerste sikkeltje maan was verdwenen was de sterrenhemel het enige licht dat overbleef, maar dat bleek genoeg. De Melkweg lag als een

helderwitte wolk aan het firmament en de nacht was zo helder als je blijkbaar alleen hier ziet.

We voeren de rivier op, ditmaal alleen met het geluid van de peddel en van het oerwoud zelf. Wat een sensatie was dat. We waren omgeven door geluid, zoals dat van de dolfijnen die adem komen happen en van een schooltje piranha's. Van de vogels en de krekels, maar niet van de vleermuisstille vleermuis die tegen mijn hand aanvloog. En wat een joekels zijn dat, die vleermuizen. Ze lijken meer op vleerratten.

Met zaklantaarns speurden we de oevers af, op zoek naar oplichtende ogen, met name van de familie Kaaiman. Die vonden we helaas niet, maar we troffen zo wel een nachtelijke watervogel, die we tot op een meter naderden voor hij geërgerd de vleugels nam. Ook spotten we een dikke, vette pad van een kilo of zo. En zelfs een paartje parende vlinders, waarvan we van ieder één oogje zagen, dat ook daadwerkelijk oplichtte.

Jairo en ik voerden zo goed en zo kwaad als het ging conversatie in ons gebrekkige Engels en Spaans en zo kwam ik erachter dat hij twintig jaar is, getrouwd met Beatriz en twee kinderen heeft. Dat zijn vrouw naamgenote is van onze koningin vond hij geweldig. Hij heeft alleen zes jaar lagere school gehad en wil graag Engels leren.

Dit werd een van de meest markante tochtjes die ik ooit heb ondernomen. Ondertussen kwam er door het gepeddel en gespetter steeds meer water in de kano te staan en daar zaten ook wat vissen in. Een daarvan verdenk ik ervan een piranha geweest te zijn, maar ook die heb ik met mijn hand maar overboord geschept.

Zondag 10 juli 2005 - Bij terugkomst in Arequipa gisteravond trof ik nog wat jonge mensen hier en voor ik het wist had ik een uitnodiging om een glaasje zelfgestookte suikerrietborrel te komen proberen. Zo gezegd, zo gedaan en even later zat ik tussen een paar mannen met een vreemdsoortig drankje rietstengeljenever, waar ik maar eens voorzichtig aan geroken heb. Op zich interessant, maar deze kerels bleken al behoorlijk in de olie en een gesprek kon ik er

niet mee voeren. En het feest bleek door te gaan, want nog tot diep in de nacht werd ik wakker van het geschreeuw en het gelal.

Ik lag in een tent op de veranda van een van de hutten op palen, waar ik ook gegeten heb en de plaatselijke familie ontmoette. Eenvoudige mensen met een eenvoudig leven. Twee leuke zoontjes van een jaar of acht, die alles wat ik deed en zei machtig interessant vonden. Deze mensen hebben niets dan de hut zelf en wat kippen. Zelfs een matras hebben ze niet; ze slapen -en neuken, zo kon ik horen- gewoon op de buigzame latten waar de vloeren van gemaakt zijn. Met vieren in een kleine ruimte, terwijl pa en ma een wip maken. *Kriek, kriek, kriek*, ging het pal naast mijn hoofd, want er zat slechts een flinterdun wandje van gevlochten riet tussen mijn tent en hun slaapvertrek.

Dus de halve nacht wakker en vanmorgen om zes uur uit de veren voor nóg een kanotocht bij zonsopgang. Deze keer met Ricardo en Jairo. De twee zoontjes van onze gastheer gingen ook mee, in een tweede kano. Ze brachten ons naar een otternest, maar helaas was er niemand thuis. Wel zagen we een fantastisch aantal vogels, vleermuizen, piranha's, apen, vlinders en, *oh grote goden*, op vijf meter afstand van de kano dook ineens een roze dolfijn op. Wat een joekel. Die beesten worden wel drie meter lang en zijn écht roze. Even later zag ik er nog een en deze keer kon ik zijn spitse snuit goed zien.

Terug naar huis voor het ontbijt. Gebakken eieren met wat brood en koffie.

En daar ontwaarde ik ineens een stuk of zeven dwergpapegaaitjes in een hoekje. Volgens Ricardo leggen deze beesten hun eieren in termietennesten. Ze hakken er een gaatje in, deponeren en de eieren en wachten rustig af tot de termieten het gat weer hebben dichtgemaakt. Vervolgens worden de eieren door de warmte uitgebreed. Als ze uitkomen, kunnen de kleintjes meteen aan tafel, zullen we maar zeggen. Soms maakt de mens zo'n termietennest open en haalt de vogeltjes eruit. Die dienen als huisdier, als speelgoed voor de kinderen.

Ik nam nog een kijkje in het dorp, vergezeld door een groepje kinderen. Die zeggen niet veel, maar huppelen met glinsterogen om je heen en lachen bij alles wat je zegt. Daarna was het inpakken en wegwezen en nu zitten we weer een paar uur in deze lawaaислоep, op de Rio Yanayacu, op weg naar de volgende halte. Net vloog er een prachtige roodoranje vlinder een eindje met ons mee.

Maandag 11 juli 2005 - Onverwacht stopten we langs een stuk oever als alle anderen, om ons kamp op te slaan. Jairo hakte met zijn multifunctionele machete een trap in de modderige, steile wal en even later stonden we boven tussen het groen. Juli valt in het laagwaterseizoen. Over een half jaar staat het water hier zo hoog, dat het hele bos onder water staat. Nu kunnen we hier gewoon lopen.

Daar gingen de mannen hard aan het werk en niet veel later hadden we een kampvuur, een tafel, een bank en diverse slaapplekken. Jairo is werkelijk ongelooflijk. Hij loopt hier in korte broek, T-shirt en op blote voeten door het woud, alsof er geen mieren en muggen bestaan. Ikzelf word echter gek van de muggen, die gewoon door mijn broek en shirts heen steken.

Het eten is steeds goed, maar eenvoudig, en dat is prima zo. Wat rijst met tomatensaus, spaghetti, wat eieren, salades, oploskoffie, water en fruit; mango en watermeloen, soms een sinaasappel.

Na het eten was het tijd voor een bad. De heren leken verlegen, maar ik dus niet. Ik was ook toe aan een spoelbeurt, want het is hier voortdurend ongeveer vijfendertig graden en zo vochtig als de pest. En omdat ik vanwege de muggen lange broeken en shirts met lange mouwen moet dragen, loop ik na twee dagen zo klef als de pest rond. Zweterig, plakkerig, warm en vies.

De mannen hielden allemaal hun ondergoed aan, maar we lagen lekker te spartelen in de rivier. Dat was een verademing. Zij drinken dit rivierwater, iets dat ik niet kan, omdat ik al gauw doodziek zou worden.

Tegen de avond vertrok ik met Jairo en Enrique op een kanotocht, deze keer het moeras in, op zoek naar de kaaiman en andere

bewoners. Jairo ving met zijn drietand drie vissen. Niet moeilijk, want je hoeft hier maar te gooien en het is raak, zo vol zitten de wateren hier. Wel een beetje onsmakelijk en zielig, zo lang als die vissen nog spartelen, al slaat hij ze met de machete meteen achter de oren, als het ware.

Het werd een interessant uitstapje, waarbij Jairo ons een weg baande, het moeras in. Een beetje eng ook wel, vooral toen een kaaiman vlak voor de kano plotseling met een luide plons wegdook. Verder veel vogels, vleermuizen, vlinders en miljoenen vreselijke muggen. Ik zie bont en blauw van die krenge. Maar ik zie ook vuurvliegjes en een watervariant daarvan. Duizenden piepkleine lichtjes in het riet.

We stapten uit en liepen wat langs het moeras, maar het werd donker. Geen kaaiman meer te bekennen, tot Jairo twee lichtjes in zijn bundel ving. Twee reebruine oogjes, van een kaaiman. Dit exemplaar was net vijftig centimeter lang en even later zat ik ermee op schoot, onderweg naar het kamp. Ricardo gaf uitleg. Dit was een witte kaaiman van een maand of 7 à 8. Een meisje. Ze kan wel vier tot vijf meter lang worden. Dan maar weer loslaten in de rivier.

“Hoe heb je geslapen?” vroeg Ricardo vanmorgen. Nou, tijdens het slapen prima, maar daartussenin niet zo. Ik moest één keer op om te pissen en toen zat mijn tent ineens vol muggen. Wat een misère!

Vanmorgen om zes uur op voor een kanotocht met Jairo en Jacinto, verder de rivier op. We zagen apen, wandelden een stuk in het woud en troffen een schildpad. Ook sporen van wat volgens Jairo een hert was geweest, maar wat volgens mij meer leek op een grote kat. En vogels, veel vogels. Toekans, allerlei soorten papegaaien, haviken, reigers en de meest bijzondere; de gehoornde schreeuwer. Dat is een grote, zwarte vogel ter grootte van een forse kalkoen, met een hoorntje op zijn kop. Die hoorn is van een broos wit materiaal gemaakt en blijft maar groeien, net als onze nagels. Af en toe breekt die af. De gehoornde schreeuwer heet zo vanwege het bizarre geluid dat hij maakt. Het deed me nog het meeste denken aan een zeeleeuw.

En dan de hoatzin, dat is helemaal bizar. Een overblijfsel uit de prehistorie. Hij heeft veren, maar van de kuikens zijn nek en borst bezet met schubben. Aan de uiteinden van hun vleugeltjes zitten klauwen, als die van de vleermuis. De kleintjes gebruiken die klauwen om het nest uit te klimmen. Wanneer ze groter worden verdwijnen die reptiliaanse onderdelen.

Ook de waterschildpad kwam in beeld en de roze dolfijn maakte vlak naast de kano een hevige plons.

Vanmiddag staken we de rivier over en gingen aan land voor een lange wandeling. Nou, dat is ploeteren en zwoegen in die matte, drukkende hitte. Machtige bomen, indrukwekkende planten en soms is het moeilijk voor te stellen dat dat honderden kilometers zo doorgaat.

“Heb je dorst?” vroeg Ricardo naar de bekende weg.

“Ja, ik wel!” antwoordde ik.

Daarop hakte Jairo een stuk van een dikke liaan af, hakte er een punt aan en hield hem verticaal. Plotseling begon er water uit te stromen, met hoeveelheden alsof je een kraan opendraait. En het smaakte prima, alsof het zo uit een fles bronwater kwam. Geen spootje van bijmaak. Ongelooflijk.

We kwamen bij een moeras waar de anaconda woont en misten er net een die we tijdens het zonnen hadden gestoord. Een volwassen anaconda -een wurgslang- kan erg lang worden en een rund in zijn geheel verslinden.

Ook op bezoek bij de termieten en reuzenmieren. Die worden vier centimeter lang en als je daardoor gebeten wordt, wens je dat je nooit geboren was. Jairo pookte met zijn hand een gat in een termietennest, om me te laten zien hoe dat eruit zag. Onmiddellijk was zijn hand en arm bedekt met de rode bestjes. Ontzet vroeg ik me af hoe hij die ooit allemaal weer zou kunnen verwijderen, maar hij wreef ze met zijn handen fijn op zijn armen, alsof hij zich insmeerde met een of andere crème.

“Heel goed voor de huid!” lachte hij en liet me zijn handen ruiken. Die ruikten heel sterk naar hout.

In een modderpoel vonden we een paar ‘lopende vissen’ en een sidderaal. Die vissen zijn gepantserd en we konden ze zo oppakken. Als de poel opdroogt lopen ze op hun vinnen gewoon naar de volgende natte bestemming, soms kilometers verderop. Ze lopen zo van de ene rivier naar de andere. Nog zo’n overblijfsel uit de prehistorie en een mooi voorbeeld van evolutie.

De sidderaal was een kleintje van een halve meter, maar daarom niet minder gevaarlijk. Zo’n beest kan een schok van vijfhonderd volt geven. Als je ermee in aanraking komt, kan je dat je leven kosten. Ricardo zei dat er wel eens mensen dood in hun kano’s worden gevonden. Geëlektrocuteerd. Verder zag ik aapvissen, een wandelende tak, waterschildpadden en een paar gigantische vogels.

Net ging ik nog even lekker badderen. Dat was me gisteren goed bevallen. Alléén deze keer, omdat Jairo en Jacinto op pad waren, op zoek naar verse palmito, of palmhart. Ricardo en Enrique waren op de oever met het eten bezig. Dus waste ik me, zittend op de boomstam waarlangs onze boot was afgemeerd en ging er eens lekker voor liggen om van het koele water te genieten. Tot ik plotseling een set scherpe tandjes in mijn bovenarm voelde prikken. Gebeten door een piranha. Nou, toen wilde ik het water wel uit. Ricardo kwam op mijn gegil en gespartel af en lachte; “Tja, je moet ook wel in beweging blijven als je een bad neemt, anders denken ze dat je voer bent!”

Ik zag die piranha al langs zwemmen en denken; “Nee. Dat kan niet. Dat is te mooi om waar te zijn. Eerst maar eens voorzichtig even knabbelen.”

Piranha’s verdienen hun slechte reputatie niet. Het zijn verlegen, defensieve visjes. Hollywood heeft er een roofdier van gemaakt, maar in werkelijkheid zijn het aaseters. Ze ruimen de zieke en dode beesten op die in het water drijven. Goed, ze hebben vlijmscherpe tandjes en zien er niet zo sympathiek uit met die zo agressief uitstekende onderkaak, maar daar kunnen ze ook niets aan doen. Een piranha-aanval bestaat niet. Als je maar blijft bewegen, houden ze afstand.

’s Avonds gingen we per kano naar een zijarm van de rivier, om te vissen op piranha’s, blijkbaar een vast onderdeel van deze excursie.

De hengels bestonden uit niet meer dan een twee meter lange bamboestok, met daaraan een vislijntje en een ferme haak. Daaraan hang je dan een stukje kip, dat, zo gauw dat het wateroppervlak raakt, door een piranha wordt opgeslokt. Dit water zit werkelijk tjokvol met die beesten. En zo trokken mijn begeleiders de een na de andere piranha het water uit, met als gevolg dat ik, zittend in het midden van de kano, al gauw tot aan mijn enkels in de spartelende piranha's zat. Ik was dankbaar voor die rubber laarzen, verlegen visje of niet.

Bij terugkomst in het kamp werden wij verwelkomd door een zwerm vuurvliegjes, zwevende flitslichtjes in het donker. De piranha's werden door Enrique vakkundig klaargemaakt en de mannen aten er smakelijk van.

Dinsdag 12 juli 2005 - Het vissen gisterenavond was een avontuur. We vingen er wel een stuk of vijftien, met af en toe een verdwaalde andere soort. Het ontlokte mij de gedachte dat de rivier zó vol vis zit, dat sommige vissen hebben besloten om maar te gaan lopen.

Gisterenavond om een uur of halfacht naar bed, want behalve dat het dan stikdonker is, ben ik na zo'n dag in de jungle volkomen afgepeigerd. Nadat ik een spin van een kwart pond had buitengezet, kon ik gaan slapen. Dat ging behoorlijk goed, met slechts enkele onderbrekingen tot zes uur vanmorgen. Wel ben ik door de muggen volledig lek geprikt, maar met de jeuk valt het mee.

Op pad met Jairo en Ricardo om alsnog een brulaap te spotten. De eerste keer tijdens onze zwoegtochten door het woud kwamen we behoorlijk dichtbij en kon ik in ieder geval het gebrul goed op video vastleggen. Maar de aap kregen we niet te zien. Op veertig meter hoogte tussen het gebladerte is dat ook moeilijk. Je zou denken dat een aap die zo'n kabaal maakt niet zo verlegen is, maar zo gauw hij ons hoort aankomen houdt hij zijn muil. Ook deze keer zagen we wel wat andere apen, maar de brulaap zweeg in alle talen, inclusief brulaaps.

Na het ontbijt hebben we het kamp opgebroken en voeren we een stuk stroomafwaarts. Een eind verderop gingen we aan land, waar ik

dacht dat we voor vannacht een nieuw kamp zouden opslaan, maar dat ging niet door. Jairo voer naar de overkant. Terwijl Ricardo en ik wachtten bij een gigant van een boomwortel -wel drie telefoonboeken papier- sloopte Jairo aan de overkant een palmboom. Na een half uur of zo kwam hij terug met een staaf palmhart van een meter lang en zeker twaalf centimeter dik.

Een boom omhakken in het regenwoud voor mijn salade! Romantisch, dat wel, maar het druiste toch ook hevig tegen mijn principes in. Net als het vissen en jagen op schildpadden en hun eieren in zandbanken -die we gelukkig niet gevonden hebben- maar in het geheel van dit immense woud maakt het misschien niet veel uit. Ricardo verzekerde me dat zo'n palmboom binnen korte tijd weer is terug gegroeid.

Jairo is een echte junglebewoner. Ik vind hem zowel intrigerend als vertederend. Hij is groot, zwaar, met een buik en lompe, grote voeten met dikke tenen. Hij heeft enorme lippen, maar een stralende lach en is van een verwarmende eenvoud. Hij staat zo dicht bij de natuur hier en lijkt er zo'n vredig bestaan op na te houden. Hij lijkt gewoon zijn leven te leven met wat hij heeft, zonder zich al teveel dingen af te vragen. Hij is lekker gewoon, lekker taai, lekker vuil, lekker hard, goedmoedig, vrolijk, uiterst vriendelijk en goedlachs.

Wat me steeds opvalt, is het enthousiasme bij mijn reisgenoten wanneer we een bijzondere vogel zien -zoals daarnet een Black Solitary Eagle op een boomtak in het water-, of een ander dier. Deze mensen moeten dit toch allemaal zo vaak zien, maar elke keer zijn ze weer opgewonden, wordt het boek erbij gepakt en wordt de vogel of het beest in kwestie opgezocht en besproken.

Inmiddels zijn we op de plek van bestemming aangeland. Het is een mooie open plek bij een gigantische boomwortel. Niet te beschrijven, die bomen hier. Deze boom groeit zoals alle bomen, maar vanaf de stam groeien dunne lianen. Wanneer die de grond raken, schieten ze wortel. De lianen groeien dan weer uit tot heuse boomstammen. Zo gaat dat maar door. En zo zie je bomen die meer weg hebben van